

Eesti Majandus

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri

6. köide Tallinnas, teisipäeval, 10. märtsil 1925. Nr. 11 (105)

Sisu:

Toimetuse kommentaar

P. Ose: Eesti vabariigi võlad

A. G.: Maailma kohvituru seisukord

Sise- ja väljamaa kroonika

Teated ettevõtete tegevusest

Isiklikud teated

Raha- ja kaubaturu ülevaated

Ilmub kord nädalas

Väljaandja: Eesti Majanduspoliitiline Selts, Tallinnas

Eesti Pank

Osakonnad kõigis maakonnad-hinnades.

Arvete seis

Aktiiva

31. detl. 1924. 31. jaan. 1925.

Passiiva

31. detl. 1924. 31. jaan. 1925.

Kassa a) pangatähed	434.731,900,—	475.799,600,—
b) riigikassatähed, vahe- nusraha jne.	296.353,428,—	352.400,141,—
Väärtpaberid.	85.564,774,—	94.975,421,—
Kulla arve väljamaal	532.494,355,—	532.494,355,—
Välisvaluuta	65.204,766,—	54.012,500,50
Laenuid välisvaluutas.	290.035,402,—	307.099,440,—
Diskonteeritud vekslid	1.485.324,635,—	1.481.098,880,—
Konto-korrant laenuid	3.285.373,879,—	3.389.739,927,—
Akkr. ja garant. laenuid	621.754,105,—	554.278,598,—
Väljam. korresp. „Nostro“	367.178,477,—	256.933,070,—
Korresp. välisval. „Loro“	128.136,603,—	125.520,125,—
Korrespondendid „Loro“	803,370,—	832,641,—
Osakonnad	141.871,752,50	174.862,684,—
Mitmesugused arved	71.126,268,50	117.083,511,50
	7.786.155,715,—	7.895.130,894,—
Vääritud depoons	1.494.458,055,—	1.548.774,563,—
Inkasso dokumendid	200.687,754,—	189.980,425,—

Põhikapitaal	250.000,000,—	250.000,000,—
Tagavarapakitaal	143.714,310,—	143.714,310,—
Amortisatsioon kapital	4.327,466,50	4.327,466,50
Pangatähed	2.250.000,600,—	2.250.000,000,—
Riigikassa	2.341.618,306,50	2.518.660,490,50
Hoiusummad	1.485.039,474,—	1.442.533,179,50
Väljam. korresp. „Nostro“	808.800,—	19.796,694,—
Korresp. välisval. „Loro“	204.144,211,—	185.270,398,—
Korrespondendid „Loro“	7.771,475,—	9.869,454,50
Akkr. ja garant. laenuid	496.378,085,50	440.705,299,—
Osakonnad	141.871,752,50	191.910,061,50
Mitmesugused arved	204.756,034,—	181.417,740,50
1924. aasta puhaskasu	256.925,800,—	256.925,800,—
	7.786.155,715,—	7.895.130,894,—

Juhatus.

Pank toimetab kõiki pangäoperatsioone kodu- ja väljamaal.

Vene-Balti Laevachituse ja Mehaanika A.-S. juhatus

teatab, et nimetatud seltsi varandus on hoolekande alt vabastatud, mille tõttu aktsiaseltsi juhatus on ülaltähendatud asutustelt üle võtnud kõik seltsile kuuluvad varandused ja asunud Tallinna Laevachituse ja Mehaanika tehaste valitsemisele.

Võetakse vastu tellimisi:

a) Laevachituse alal

sõja-, kauba-, reisijate-, vedur- ja mootorlaevade, niisama ka spetsiaal otstarbega laevade peale, nii kui: ujuvate tuletornide ja päästelaevade, ujuvate tõstekraanade ja tõstelaevade, meremärkide- ja boide-panijate, süvendajate, aurulotjade, veopraamide peale ning praamide peale vedel- materjaali veo tarvis jne.

b) Mehaanika osakonna alal

aurumasinate, raudteevedurite, tsistern-vägunite, aurukatelde, raudsildade, raudsarikate, elektri-tõstekraanade, põlevkivi-tehaste sisseseadete, igasuguste sepa- ja mehaanikatööde, väljatöötatud kui ka väljatöötamata malmi- ja vasevalu peale ja üldse kõikisuguste raudehituste ja igasuguste konstruktsioonide peale.

c) Parandustööde alal

võetakse vastu kõikisuguseid parandustöid laevachituse, kui ka mehaanilisel alal.

On olemas suur tagavara chitusterast ja teisi materjaale, mis kindlustab kiires korras tellimiste täitmist.

Oma sadam, varustatud kõigi tarviliste tehniliste abinõudega, igasuguse mahutavusega laevade laadimiseks ja lossimiseks. Laduruumid ja vabad platsid kaupade hoidmiseks.

Kõikide järelepärimiste ja küsimustega tellimise suhtes palutakse pöörata A.-S. Laevatehase peakontorisse.

Kõnetr.: 83, ehk 5-93. Aadress: Tallinn, Telliskoppel.

Telegr. aadr.: „O T A B“.

SAFETY MATCHES

FOR EXPORT MARKET

ESTHONIAN MATCH INDUSTRY

LENDRA LTD.

TALLINN (REVAL), ESTHONIA

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aastas Emk. 1000.— Väljamaale Emk. 2000.—
poolaastas „ 500. - „ 1000.—

Toimetus: Pikk tän. 40, Tallinnas, tel. 29-39 Talitus: Lai tän. 38, Graafiline Ühing „Kiri“. Telef. 18-66

6. köide. Tallinnas, teisipäeval, 10. märtsil 1925. Nr. 11 (105)

Sisu: Toimetuse kommentaar. P. Ose: Eesti vabariigi võlad. A. G.: Maailma kohvituru seisukord. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Isiklikud teated. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Tallinnas, 9. märtsil 1925. a.

Meie välis- esitustest

võttis hiljuti „Päevalehes“ „maksumaksja riigikodanik“ sõna ja avaldas kõigiti tähelpanemisväärlisi arvamisi. Meid ei huvita küsimuse poliitiline külg, kuid ka Eesti rahvamajanduse seisukohalt on praegune korraldus vaevalt põhjendatav. Et meil Londonis seni iseseisvat kindralkonsuli ei ole, kes Eesti majandusliste huvide järele saaks valvata, veel rohkem, et maal, kuhu väljavedu peaaesjalikult on sihitud, puudub otsekohene kaubandusline esitaja, kes kõigist muudest küsimustest vaba oleks ja oma tööjõu ainult meie majandusliste huvide arendamisele võiks pühendada, on lihtsalt lubamata nähtus. Samuti hädatarvilik on ka meie esituse väljaarendamine Skandinaavias, millega meid peale poliitiliste, loomulikult, ka majanduslised sidemed ühendavad. Neil kahel alal ei tule uute kulude tegemisest tagasi kohkuda, seda enam, et kokkuhoidmine muudel aladel võimalik ja nõuetav on. Keegi ei tea tänini, mis ülesanded näituseks meie saatkonnal Washingtonis on peale võlakorraldamise Ühisriikidele, missugune küsimus aga niisugusesse staadiumi on jõudnud, kus tema lahendamine mõne nädala jooksul võimalik oleks, kui selleks aga tõsist tahtmist on ja valitsus silmapilku võla korraldamiseks soodsaks peab. Vaevalt võib enesele ette kujutada, et Ühisriikide poolt selle väikese võla asjus meiega aastapikkuseid läbirääkimisi üleüldse ette võtta tahetakse. Mis meil Ameerikas tarvilik on, ei ole mitte saatkond Washingtonis, vaid konsulaat New-Yorgis, kes ühtlasi ka neid väikseid diplomaatilisi asju võiks ajada, mis meil selles kauges ilmariigis võivad ajada tulla. Juba üksi Washingtoni saatkonna likvideerimisest jä-

rele jäänud summad ulataksid selleks, et meie lähemaid ja tähtsamaid välisesitusi tarviliselt välja arendada. Neist summadest jääks isegi üle, sest ei või unustada, et meie kõige tähtsusetam saatkond ühtlasi ka kõige kallim on.

Kuuldavasti ongi valitsuse ringkondades vastavad mõtted liikuma pandud ja loota on, et neist osa juba lähemal ajal täidetakse

on komisjonidest juba läbi jõudmas. Üldpilti veel ei ole, kuid paistab, nagu käiks visa võitlus nii mitmeги punkti kohta, kus sissetuleku suurendust loodeti saada. Värskest on mees riigikogu rühmade ühine aktsioon telefonitakside kõrgenduse vastu. Nüüd on asunikud riigimaade rendi tõstmise vastu. On ju nii loomulik, et iga rühm oma huvide eest seisab, kuid niisama loomulikult peaksid kõik sellest teadmisest läbi imbuma, et rohkem kulutada ei tohiks, kui sisse võetakse. Tulude vähendajad peaksid siis ka hoolt kandma, et vastavalt kulude pool kahaneks, muidu on nende tegevus selle kuulsa oksa saagimine, mille peal istutakse. —

Läti-Eesti läbirääkimised tollide ühtlustamise alal

venivad ja venivad ja nende lõppu ei ole lähemas tulevikus näha. Selle venimise otsekoheseks põhjuseks on, et lätlased Tallinnas sõlmitud lepingut, kui tolliuniooni lepingut tõlgitsevad, kuna see leping ometi selgelt on mõeldud kui välistollide ühtlustamise ja Läti-Eesti tollipiiri kaotamise leping. Kui mõlematel pooltel lepingu sisu kohta ühesugune arusaamine oleks, siis ei oleks lepingu teostamisel nähtavasti raskusi, sest

mõlemad pooled on senini üksteisele küllalt vastutulekut üles näidanud, et üksikute tolli-normide kohta kokkuiepe kergesti saavutatav peaks olema. Mis lätlasi sunnib lepingut visalt tõlgitsema, kui tema täpne ja selgesti vormuleeritud mõte on, ei ole muidugi raske aru saada. Lätlastele tähendaks niisugune leping mitte üksi suurt majanduslist võitu, vaid lihtsalt Eesti iseseisva rahvamajanduse lõpulikku kadumist ja Eesti majanduselu keskkoha ja juhatuse Riiga üleminekut. Kui kõik väljamaa kaubad üle Läti ilma tollita Eestisse võiks pääseda ja lätlased vastava tolli oma kassasse saaksid, siis muutuks Eesti lihtsalt Lätile maksumaksjaks. Lätlaste seletused, et meie kompensatsiooni saame oma tekstiilkaupade väljaveo arvel Lätisse, on vähe põhjendatud, sest ei või teiselt poolt ära unustada, et ka Läti tööstus, võib olla ka Läti põllumajandus, selle läbi sama palju võidab, kui tollipiir Läti kaupadele kaob. Näituseks, seletas üks Läti saapavabrikute esitaja hiljuti selle kirjutajale, et nad jalanõusid kuni 50% odavamalt võiks müüa, kui praegused Eesti hinnad on. Missuguse pöörde tollide kaotamine Eesti jalanõude turul tooks, peaks igaühele selge olema. See ei ole aga ainus ala. On teisi alasid, kus Läti tööstus Eesti omast kaugelt üle on ja Eesti oma produktidega teisel päeval pärast tollipiiri kaotamist üle ujutatakse. Siia juure tuleb veel arvata kasu, mis Riiale sellest tuleks, et tema enne sõda Balti majanduselu keskkohaks oli. Kõik väljamaa kaubanduslised esitused toodaks niisugusel korralloomulikult Riiga, iseäranis, kui ette kujutada, et Leedu lätlaste poolt ettenähtud tolliliitu samadel tingimistel astuks. Nii jääks Läti mõlemad naabrid majanduslises mõttes ainult Riia vasallideks.

Läti naabritele tuleks päris selgel sõnal ütelda, et meie niisuguseid läbirääkimisi praegusel silmapilgul mitte pidada ei või. Enne tuleb Tallinna majandusleping tema praeguse sisu ulatuses maksma panna ja ära oodata, missugused tema tagajärjed on. On nad tõesti niisugused, et ainult üks pool kasu saab siis tuleb muidugi lepingut teatava aja järele revideerida. Täna ei ole aga veel sugugi selge, kumb pool suurem kasusaaja on.

Soome kaubakrediit. Oma tööstuse ja ekspordi teostamiseks tarvitab Soome sedasama abinõu, mis mitmed teised, isegi suurriigid selleks otstarbeks tarvitavad, nimelt krediidi

andmist välisriikide ettevõtetele kaupade näol. Veel mineval aastal tarvitas Rootsi seda meile nii kasulist võtet, lubades Eesti vabariigile kaubakrediiti 900 tuhande Rootsi kroonini. — Soome maapäev on omalt poolt määranud selleks otstarbeks 10 miljoni Soome marka ning esinenud naaberriikidele pakkumistega, seda krediiti ära kasutada. Eesti riigikassaga on selles suhtes läbirääkimisi pidanud Soome saatkonna attashee hra Collan ja vastav lepingu kava on juba välja töötatud ning välisministeeriumile sõlmimiseks esitatud.

Selle lepingu järele reserveerib Soome Eestile kaubakrediiti kuni 50 miljoni Eesti margani (umbes 5 miljoni Soome marka). Krediit antakse 2 – 6 aasta peale, 6% -ga aastast, ning peab pooleaastate kaupa ühesuurustes osades ära tasutud saama. Selle krediidi iseäraldus on see, et krediiti ei anta mitte valitsusele, vaid nende äridele, kes kaupa tellivad. Valitsus ainult garanteerib võlasummade ja intresside tähtjalisimaksmissi.

Et seda võimaldada, on riigikogu poolt 12. veebruaril s. a. „Riigikassa kaubakrediitliku vastutuse seadus“ vastu võetud (R. T. 29/30) mille tõttu riigikassa võib oma kanda võtta vastutust ühistegelistes ja põllumajanduslistes huvides töötavate asutuste ja sellside eest.

Senini on krediidi tarvitamist soovinud kogusummas umbes 2,5 milj. Soome mrk. meie suuremad ühistegelised asutused, nagu Eesti Tarvitajate Keskühisus, Tartu ja Tallinna majanduslised ühised, Maakarja Selts, Estonia ja Seemnevilja Ühisus. Kuuldavasti tahab riigikassa piirduda ainult ühistegeliste asutuste eest vastutamiselega, nõnda et sellest kaubakrediidist eraettevõtted vaevalt osa saavad.

Kaubakrediidi abil võidakse Soomest järgmisi asju osta: aurukatlaid ja masinaid, mootorid, koorelahutajaid, töö- ja põllutööriistu, suguloomi ning puhtsordilisi seemneid. Kaubakrediit on 75% ostusummast, kuna 25% tuleb tellimise ehk kauba kättesaamise juures ära tasuda.

Niisugune ekspordi õhutamine Soome valitsuse poolt ei ole mitte erakorraline nähtus, vaid lüli sihikindla tegevuse ahelikus. Selle tegevuse tagajärjed on ka silmatorkavad, kui võrdleme minevast, 1924. aasta väliskaubanduse tagajärge endiste aastatega.

	Sissevedu miljard	Väljavedu Soome markades	Vahe
1921. a.	3,6	3,4	-0,2
1922. „	4,0	4,5	+0,5
1923. „	4,6	4,4	-0,2
1924. „	4,7	5,0	+0,3

Pea väljaveo aine oli, nagu ennegi, met-samaterjaal, mida läinud aastal üle 1 milj. standarti eksporteeriti, kuid meie ei kahtle, et niisuguste majanduspoliitiliste pingutuste kaudu ka Soome tööstus väljaveos omale tähtsama koha võidab. —

Eesti vabariigi võlad.

P. Ose.

Käesoleva aasta eelarve eelnõu seletus-kirjas on kokkuvõetult esitatud vabariigi võlad, mis koosnevad välisvõlgadest, sise-laenudest ja liikumasolevatest riigikassa rahamärkidest. Kuna riigikassa 1923. aasta lõpubilans üle nelja ja poole miljardilise marga suuruse puudujäägiga kokku on sea-tud, missugune puudujääk täiesti välisvõl-gade arvest on tingitud, pakub nende võl-gade tekkimise ajalugu igatahes niivõrd huvi, et sellega tutvunemine on õigustatud.

Võlausaldajateks meie riiklise iseseisvuse ajal olid: Ameerika, Prantsus-, Inglis-Daani-, Rootsi- ja Soomemaa. Vaatame iga riigi võlaandmist üksikult.

Ameerika võlg koosneb kahest osast, nimelt Ühisriikide valitsusele ja Ameerika abiandmise seltsile, ning nende tekki-mine on pärit 1919. ja 1920. aastatelt, kus mitmesuguseid kaupasid ja toiduaineid võlgu anti. Nõnda saadi Ühisriikide valit-susest, tuhandete dollarite väärtuses:

tehnikamaterjaal . . .	\$ 379,9
autod ja mootorrattad. „	349,0
arstirohud	344,9
riided ja saapad . . .	3.059,7
mitmesugused toiduain. „	7.212,1

ja peale selle mitmesuguseid teisi asju vä-hemal määral. Kogu Ühisriikide valitsuselt võlgu saadud kauba väärtus \$ 12.213.377,88.

Selle võla kindlustuseks andis vabariigi valitsus Ühisriikide valitsusele võlakohus-tusi \$ 15.000.000 suuruse summa peale ning pidi laenu pealt maksma 5% aastas, alates 30. juunist 1919. aastal.

Võlg ise oli, esialgsete tingimiste järele, võrdlemisi lühikeseajaline ning termiinid, 30. juunil iga aasta, olid: 1922. aastal 5 miljoni dollarit, 1923. a. jälle 5 milj. dol-larit ning lõpusumma 1924. aastal. Kuid, kuni tänini, ei ole võla protsenta ega võlga tasutud, ja sellepärast kasvab võlg aasta-aastalt. Riigikassa peavalitsuse andmete järele on protsentide summa tõusnud 1.

jaanuariks 1925. a. 3.811.632,27 dollari peale, nii et praegune koguvõlg Ameerika Ühisriikidele ulatab \$ 16.025.010,15 peale.

Ühel ajal Ühisriikide valitsuse käest saa-dud ainetega on meid varustanud sõja aastatel Ameerika abiandmise komitee toidu-ainetega, üldsummas \$ 1.793.086, missuguse summa peale niisamati 30. juunil 1919. aastal võlakiri välja anti, kohustusega aas-tas 5% intressi maksta. Võlakirja tähtaeg oli 30.VI.1921. aastal, kuid senini on niihästi võlg kui ka protsendid tasumata ja koguvõlasumma on tõusnud \$ 2.345.694,66 peale. Seega on siis Eesti vabariigi üld-võlg Ameerikale 1. jaanuaril 1925. aastal \$ 18.370.704,81. Kuna riigikassa praegu-sel momendil kursi ümberarvamist toime-tab 372 marka dollari eest, oleks summa ümarguselt 6.833,9 miljoni Eesti marka.

Kuna kõik endised võlatingimised täit-mata on jäänud, tuleb iseenesestki mõista võlad uuesti fundeerida, ning see ülesanne ongi meie Ameerika saadikule tehtud.

Lootes Ameerika Ühisriikide valitsuse vastutulelikkuse peale, usume, et võla fun-deerimine sünniks sarnasel viisil, mille läbi-viimine meie riigile mitte üle jõu ei käiks.

Prantsusmaa võlg tekkis 1920. aastal saadud sõjavarustuse näol üldsummas Fr. 13.145.304,57 ning omas kindla lühi-keseajalise iseloomu, sest esimene maksu-termiin oli samal aastal novembris, poole võla suuruses summas, kuna võla teine pool pidi järgmisel aastal kolmes ühe suu-ruses osas tasutud saama. Prantsuse valit-suse energilise pealekäimise tõttu on see võlasumma kõige tuntavamalt vähenenud; seni on tasutud protsenta 1.810.055,11 franki ja kustutatud võlga 10.141.820,53 frangi võrra. Praegu teeb välja terve võlasumma, riigikassa andmete põhjal, 3.718.994,30 franki ehk kursiga 22 Emk. = 1 fr. Eesti markades umbes 82 miljoni. Seda summat kavatakse käesoleva aasta jook-sul ära tasuda.

Inglismaalt saadud, n.n. Briti valit-suse võlg tekkis niisamuti sõjavarustuste näol, ning on tänini, lõpusumma suh-tes, lahendamata.

Täiesti lahendatud on senini esimene Briti valitsuse võlg, algsummas £ 251.681.14,2 millest senini ära on tasutud £ 681.14,2 ja peale selle protsenta £ 64.235—/—. Läi-nud aastal on see võlg järgmiselt fundee-ritud. Alates 1. jaanuarist 1925 maksab Eesti vabariigi valitsus esimese viie aasta jooksul võlasumma pealt 6% aastas; sellest summast arvatakse 5% intressiks ja 1%₀

kustutuseks. Alates 1930 aastaga maks- takse võla pealt 5% intressi, kuna järeljää- nud võlg kümne aasta jooksul ühesuurus- tes osades tasutud saab. – Võla väärtus praegu, kursiga 1690 - 1 £ - 424,2 miljoni marka.

Peale selle fundeeritud võla, esitas Inglise valitsus veel mitmesuguseid arveid, üldsum- mas umbes £ 1.027.000 –/– Nende sum- made sees on ka Briti admiraliteedi võlg, mis alguses oli £ 186 tuhat, ning millest senini 82 tuhat naelsterlingi tasutud. (Riigi- kassa andmete järele peaks see saldo 102 tuhat naelsterlingi olema.) Kuna lahtine võlg on tingitud ainult saadud sõja- varustusest, mis enamlaste vastu sõdides ära tarvitatud, oleks tõesti ülekohus, kui selle sõjavarustuse kulud aina üksi nende riikide kanda jääksid, kes oma elava jõuga enamluse levinemisele piiri panid. Kuna selle piiripanemise tagajärjed terve Euroopa, ja koguni kõigi ilmariikide kasuks mõjusid, peaksid meie arvates kõik need rajariigid, kes sõjavarustuse võlgades siplevad, ühiselt sammusid astuma, et need võlakoormad ka teiste, niisuguste riikide vahel ära jaota- takse, kes piiririikide sõjalise tegevuse läbi enamluse hädaohust pääsesid. Kas niisugu- sed sammud otseteel või Rahvasteliidu kaudu tuleksid astuda, jäägu meie välispoliitika juhtide otsustada.

Edasi on Daani võlg Ameerika abiand- mise komitee alal, mis tekkis niisamuti sõja- varustuse ja toiduainete arvel 1919–1920 aastal, ning oli alguses 634.720 Daani krooni. Sellest summast on aastate jooksul 170.789,76 Daani krooni kustutatud, nõnda et käes- oleva aasta algul oli veel võlga järel 463.930,24 Daani krooni. Arvestades jällegi kursiga 1 D. kr. – 65,5 Emarka on see võlakoorem 30,4 miljoni marka. Ei või siin kohal alla- kriipsutamata jätta seda lojaalsust, mis Daani valitsus selle võla suhtes on üles näidanud, kus ta meie maksuvõimalustega on rehken- danud ning kunagi sarnast tooni pole tar- vitanud, nagu mõni suurriik, kes kuni tolli- sissetulekute pantimise nõudmisteni on taht- nud minna.

Soome laen, mis antud 1918. a. lõpus ja 1919. aasta algul, kokku 20 miljoni Soome marka, on saadud aegadel, kus meie riigi olemasolemine veel väga ja väga küsi- tav oli. Sellepärast oli see laen nõndaütelda vennalik laen, ning õieti talitas meie valit- sus, kui ta selle kõige esimesena juba 1921 aastal, ühes protsentidega 2.962.671,54 Soome marka, täieliselt ära tasus.

Rootsi võlg on antud kaubakrediidina

alles mineval aastal Rk. 433.362,76 suuru- ses summas, kuna kogu võlasumma Rk. 900.000 peale on fikseeritud. Selle võla kasutamine kestab praegu edasi ning läbi- rääkimised on käimas, et seda kaubakrediiti veelgi suurendada. Võla intress on 6% ning tasumisetähtaeg – 31.XII. 1930. a. On siiski lootust, et selle võla fundeerimist nendel samadel tingimistel läbi suudetakse viia, nagu need maksud on Briti valitsuse fundeeritud võla suhtes; läbirääkimised selles sihisi ei ole veel lõpule viidud.

Rootsi võlga, arvestatud kursiga 100 Em. = 1 Rkr. on siis 1.1.25. 43,3 miljoni marka ära kasutatud.

Kõik välisvõlad kokku, nagu ülevalpool ära tähendatud, teevad välja Emk. 7.413,8 miljoni.

Siselaenud jagunevad oma korda kahte rühma: laenud sõna täies ulatuses ja liikumasolevad rahamärgid.

Tõsiseid siselaenusid on tegelikult olnud kolm. Esimene nendest oli 5% lühikese- ajaline laen, mis tehtud 1918 aasta novemb- rikuus 8.984.550 marga suuruses summas. (Ei tohi unustada, et selle laenu väljaand- mise juures näituseks, Rootsi krooni 5 margaga arvestati.) See laen tasuti ajajook- sul 8.919.306,33 marga suuruses summas, kuna 1.1.25. veel 65.243,65 marka maks- mata jäi.

See siselaen tehti maanõukogu otsusega, ning selle ülemääraks oli 50 miljoni marka määratud. Kuni 16.1.19. a. oli siis ülalettetoodud summa juba välja lastud, kuid sellel päeval otsustas ajutine valitsus tunnistada neid võlakohustusi maksuabi- nõuks; sellepärast tufvuneme ülejäänud lühiaja võlakohustustega rahamärkide all.

Teine siselaen on nõnda nimetatud 1920. a. võidulaen, mille seadus 19 detsemb- ril 1919 asutava kogu poolt vastu võeti. Võidulaenuna on välja lastud 1 miljon piletid ä 100 mk. Võidud loositakse välja, alates 1. aprillist 1920. a. iga kolme kuu tagant, kus juures 2000 võitu 1 miljon marga koguväärtuses välja jagatakse. Seega maksab võidulaen valitsusele 4% aastas, neljaterminilise väljamaksmise juures. Kuni 1.1.25. on 19 milj. marka võitudeks välja antud.

Kolmas siselaen koosnes 1920. a. välja- antud kassavekslitest, kogusummas 250 mil- joni marka. Praegu on neid liikumas ainult 424.000 marga eest.

Rahamärgid koosnevad 5%-test lühiajalistest võlakohustustest, kassatähte- dest ja vahetusrahast. Esimesi on ülepea

liikuma lastud, peale siselaenu all ära-tähendatud summa, 243.939.750 marga eest, kuni tänini on nad peaaegu kõik ära korjatud, ainult 2.900.350 marga eest on neid veel väljas. Riigikassatähti on senini välja lastud 4.479.282,80 marka, neid on aga mitmete vananenud rahamärkide näol ära korjatud, nii et 1.1.25 oli liikumas 2.051.903.765.65 marka. Vahtusrahast, mida 161.506.793 marga võrra välja anti, tsirkuleerib praegu veel 130.451.576.

Emissiooni õigused on järgmiselt antud. Maanõukogu otsusega 23. novembrist 1918 a. 50 miljoni marka, ajutise valitsuse määrusega 9. detsembrist 1918 145 milj. mrk., asutava kogu poolt 9. detsembrist 1919. a. 500 miljoni, vabariigi valitsuse otsusega suurendati 9. aprillil 1920. a. 1 miljardi marga peale. Sellest ajast edasi minnes on emissiooni veel suurendatud: asutava kogu otsusega 2. juulist 1920. a. 500 milj. marga võrra, vabariigi valitsuse otsustega 1. sept. 1920. a. 700 miljoni ja 26. märtsist 1.000 miljoni võrra, nii et kogu emissiooni õigus ulatab praegu 3200 miljoni marga peale.

Lõpuks veel lühikene ülevaade emissiooni õiguse tarvitamise kohta, mida näitab tsirkulatsioonis oleva rahamärkide hulk.

	Miljon mrk.
1. veebruaril 1919. a.	16,5
1. detsembril „	528,7
1. jaanuaril 1920. a.	591,0
1. detsembril „	1.890,1
1. jaanuaril 1921. a.	2.092,2
1. jaanuaril 1922. a.	2.757,2
1. jaanuaril 1923. a.	2.761,7
1. jaanuaril 1924. a.	2.354,8
1. jaanuaril 1925. a.	2.185,3

Vahtusrahast on osa, ja nimelt 1, 3 ja 5 margalised metallist. Neist löödi Saksa maal 1 margalisi 5,0 miljon marga eest, 3 margalisi 6,3 miljoni ja 5 margalisi 19,9 miljoni marga eest. Praegu lüüakse metall- raha meie oma trükikojas.

Peale riigikassatähtede ja vahtusrahade on liikumas veel Eesti panga tähed kuid, need ei kuulu riigivõlgade alla, vaid nende eest vastutab Eesti pank ise oma aktivaga.

Võtame siis lühidalt veel võlasummad kokku, Eesti markades, 1-seks jaanuariks 1925. aastal.

	Miljon markades.
Ameerika võlg	6.833,9
Prantsuse „	82,0
Inglise „	424,2

Daani „	30,4
Rootsi „	43,3
Kokku tunnustatud välisvõlgasid	7.413,8
Siselaenu	100,5
Rahamärgid	2.185,3
Kõik kokku	9.699,6

Kuna välisvõlg sellest summast peaosalt välja teeb, see võlg ise aga välisvaluutas on fikseeritud, kõigub summa Eesti markades alati vastavate kursivahede kohaselt ning ei või teda kunagi täpselt ära määrata. Kuid üldpildi saamiseks praegusel momendil on üleletetoodud andmed küllalt iseloomustavad ja täpsed.

Olgu veel juure lisatud, et meie riigi võlad praegusel momendil teevad välja ühe kolmandiku rahvuslisest aastasest üldsissetulekust ja ühe kümnendiku rahvuslisest üldvarandusest.

Maailma kohvituru seisukord.

A. G.

Maailma kohviturg on suurel määral ärarippuv seisukorrast Brasiilias, sest ligikaudu 60–70% kogu maailma kohvi tootmisest annab üksi Brasiilia. Arusaadav, et hea saak või ikaldus Brasiilias võib maailma kohvituru tasakaalust välja viia ja tuntuvalt hindade kõikumist esile kutsuda. Tähtsamaks kohvikasvatajaks provintsi Brasiilias on Sao-Paulo, kuid seal päritolevat kohvi tuntakse rohkem väljaveosadama, Santos'i, nime all. Santos'i kohvi harilik saak on 10.000.000 kotti à 60 klgr. 1923–24. a. kohvisaak oli erakordselt hea, umbes 15–16.000.000 kotti, kuid ta sai valmistamise ajal tublisti suurte vihmasadude all kannatada. 1924–25. a. Sao-Paulo kohvisaak oli väikene. Pakkumine kohviturul kahanes tuntuvalt, kuna nõudmine järjest kasvas. Hinnad, alates läinud aasta algusest, tõusid järjekindlalt ja asjatundjate ringkondade tõenduse järele võivad nad veelgi tõusta.

Kohvi tarvitamine on alkoholiliste jookide keelumaades Rootsis, Norras ja Am.-Ühisriikides, samuti ka Prantsusmaal ja Itaalias, kus viin rahvuslik jook, — tuntuvalt kasvanud. Viimastes maades on ta 1913. a. kohvitavitusega võrreldes kahekordseks kasvanud.

Et kohvituru seisukorrast pilti saada, toon järgmise tabeli (Board of Trade nr. 1469, The Grocer'i nr. 3289 ja The Annalist'i nr. 618 andmetel.)

Kohvisaak 1924–25. aastal kottides à 60 klgr.

Brasiilia:

Santos	6.740.000	
Rio	2.750.000	
Victoria	800.000	
Rahia	260.000	
Bernambuco	158.000	10.708.000

Teised maad:

Colombia	1.800.000	
Venezuela	1.077.000	
San-Salvador	897.000	
Guatemala	610.000	
Costa-Rica	285.000	
Nicaragua	283.000	
Jamaica, Honduras, Ecmador	95.000	
Haiti ja San Domingo	483.000	
Porto-Rico	185.000	
Mexico	345.000	
Hollandi India	1.031.000	
Briti	150.000	
Aafrika ja Kenya	250.000	7.491.000

Eelmise aasta ülejääk 30. juun.

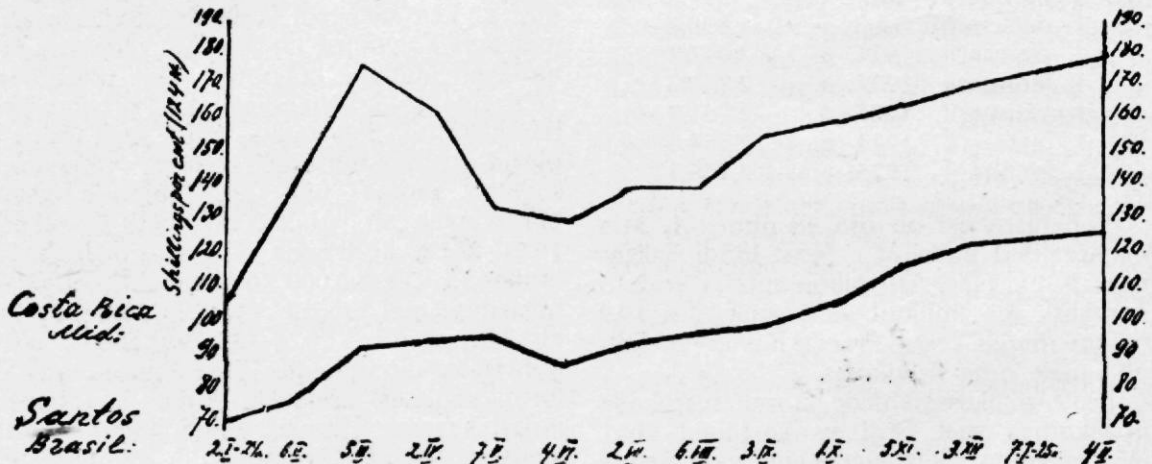
1924. a. 5.026.000

Kõik maad kokku . . . 23.225.000 kotti.

Tingimata tuleb siin veel arvesse võtta kohvi tagavarasid, mis Brasiilias väiksemate produtseerijate ja kohvitarvitajate juures arvestamata ja varjatud, kuid arvatakse, et see summa mitte üle 3.000.000 kotti ei ulata. Teisest küljest peab aga vähemalt umbes 3 milj. kotti kohvi igasuguste pangasoperatsioonide ja ostu-müügi lepingute kindlustamiseks kaubaladudes kasutamata seisma. Seni kui kohvi produtseerijatel ja suurkaupmeestel operatsioonide kindlustamiseks teised garantii võimalused puuduvad, jääb see suur hulk kohvi tarvitajatele kättesaamatuks ja kasutamata.

Esimese järgu tarbeainetest on läinud aasta jooksul kohvi kõige rohkem hinnas tõusnud. Et kohvihindade kõikumisest pilti saada, toon „The Times trade supplementi“ andmetel järgmise diagrammi.

Nagu eelpool toodud diagrammist näha, on kohvihinnad läinud aasta jooksul Inglise turul umbes 80% võrra tõusnud. Nii-sugune hindade tõus, nagu juba eelpool tähendatud, on tingitud peaaesjalikult halvast lõikusest Sao-Paulos, kuid teatavat osa on siin mänginud ka spekulatsioon ja Brasiilia valitsuse poolt valuuta valoriseerimise otsustarbel kohvi väljaveo kontrolli siseseadmine. Umbes 70% kogu riigi sissetulekust saab Brasiilia valitsus kohvi väljaveost; tähendab, otsekohestes riiklistes huvides on kohvi väljavedu nõnda korraldada, et hinnad maailmaturul uue kohvilõikuse turule ilmu-

Maailma kohvi tarvitamist 1924–25. a. arvatakse üle 22.000.000 kotti. Tähendab, hooaja ülejääk saaks olema ainult 1.225.000 kotti, mis liiga väikene. Kohvi ülejääk iga aasta alates 1918. a. kuni 1923. a. kõikus 12 ja 5 miljoni kotti vahel. Asjatundjad arvavad, et 1925–26. a. Brasiilia kohvisaak ka mitte iseäranis hea ei saa olema.

misel ei langeks, vaid püsivalt kõrgel seisaksid. Et Brasiilia kohvi maailmaturul tooniandev on, siis tuleb uskuda, et niisugusel riiklikel korraldusel ja vaba kaubandusliste kokkulepete vahele segamisel teatavad positiivsed tagajärjed võivad olla. Brasiilia valitsuse poolt sisesetatud kohvi kontrolli süsteemi juures tuleb ära märkida, et

nõndanimetatud „Santos'i“ kohvi produtseeritakse Sao-Paulo provintsis, mis ainult ühe raudtee liini abil ühendatud eksportsadama Santos'iga. Praegused valitsuse määrused piiravad eksporti kohviveo Sao-Paulo provintsi Santos'i 35.000 kotiga päevas. Mitmes kohas provintsis on asutatud kaubaladud, kuhu produtseerijad võivad oma kohvi mahutada ja sealt antud kviitungite vastu panga laenusid teha. Pool ühe päeva väljaveo ülemäärast – (35.000

kotti) koosneb kohvist, mis ülalmainitud kaubaladudest ekspordeeritakse, kuna teine pool otsekohe plantaatsiatelt tulevale kohvile on reserveeritud. Niisugune väljavedu takistav ja normeeriv kord, ning erakordselt kõrged kohvihinnad saavad tingimata ohutama kohvikasvatust teistes maades, kuid järjest kasvava maailma kohvitarvituse tõttu ei ole nii pea loota üleproduktiooni ja kohvihindade langemist.

Kroonika.

Eesti.

1000 Vene vedurit Eestisse lammutamiseks. Ühenduses sellekohase alandatud tariifi vastuvõtmisega on lähemal ajal oodata vanade Vene vedurite veo algust Eestisse lammutamiseks. Üldarvus saavat Vene valitsus kuni 1000 vedurit Eesti metallitehaste lammutamiseks.

Vedurite vedu sünnib praegu raudteel maksvate vanavara veotariifide järele. „Pvl.“ 28. veebr. 1925.

Telliskiviõõsturite keskesituse loomine. 27. veebr. oli kaub.-õõstusministeeriumis kodumaa telliskiviõõsturite nõupidamine telliskiviõõstuse arendamise võimaluse ja praeguse silmapilgu selgitamiseks. Üheks põlevamaks küsimuseks oli välisurgude leidmine. Kuna igal üksikul vabrikul ühenduste otsimine välisurgudega raske ja müüdiv partii võrdlemisi väikene, tuleks õõsturite eneste arvates luua keskkorraldus, kuhu oleks koondatud vabrikute esilajad ja kes astuks ühendusse väljamaa turgedega paremate müügivõimaluste leidmiseks. Keskasutuse loomiseks ja sellega ühendusesolevate küsimuste lahendamiseks valiti viieliikmeline komisjon. „Pvl.“ 28. veebr. 1925.

Uus malmi- ja vasevalamistehas Tallinnas. Tallinnas on U. Tsitroni poolist asutatud uus malmi- ja vasevalamise vabrik. Vabrik on alles pooleli valmis ja töötab praegu 12–13 töölisega, missugust arvu aga suurendada kavatsetakse. Uus vabrik on huvitav eriti selle poolest, et ta ahjusid valu jaoks õlidega (praegu naftaga) kütetakse. Kütmiseks on võimalik ka põlevkivi tarvitada. „Pvl.“ 28. veebr. 1925.

Tartu ja Peipsi sadamate tegevusest. Läänud aastal algas laevasõit Emajõel 4. aprillil, Pihkva järvel 7. mail, Peipsil 10. mail, mil ka märkide panejad laevad oma tegevust algasid. Üldse pandi välja 40 jõemärki ja 100 järvemärki ning 8 tuleboid. Süvendamise töid tehti Peipsi järvel Piirisaare juures ja Võõbsu sadamas, kus üldse välja võeti 27.650 kantmeetrit krunt. Navigatsioon lõppes 8. detsembril.

Tartu sadam. Aasta jooksul tuli Tartu sadamasse üldse 3244 laeva 172.972 brutto ja 120.239 netto registertoni mahutavusega, nendest 1505 reisijate aurikut 74.992 br. rgt., 430 veduraurikut 8330 br. rgt. ja 1309 loija 89.650 br. rgt.

Välja läks sama aja jooksul 3224 laeva 171.397 brutto ja 119.213 netto registertoni mahutavusega (nendest 1504 reisijate aurikut, 74.747 br. rgt., 429 veduraurikut 8326 br. rgt. ja 1291 loija 88.324 br. rgt.).

Laevade läbikäiku üksikute kuude viisi jälgides näeme, et suurem laevade liikumine oli juulikuus

(sisset. 675 ja väljal sama arv). Kõige vähem detsembrikuus (sisset. 40, väljal, 21 laeva).

Kaupade läbikäiku võrreldes näeme, et sissevedu palju suurem oli väljaveost (5.996.661 pd. 223.131 pd. vastu). Sissetulnud kaupade hulgas seisavad esimesel kohal metsamaterjalid ja nimelt: 10.636,5 kantsülda põletispuid, 3470,5 kantsülda propse, 72.462 pakku, 1889 standarti laudu ja 103.871 palki.

Lojadel on kaupa Tartu toodud 4.754.550 puuda. Reisijate aurikutel on mitmesugustest kohtadest tulnud 72.966 puuda kaupa.

Reisijate arv näitab, et veeteed Tartu ja tagasi sõiduks on tarvitanud kõige rohkem Emajõe Peipsipoolse osa ja Ahja jõe piirkonna elanikud (sisset. 19.142, väljal. 20.865 reisijat), selle järele Peipsi järve põhjapoolse osa elanikud (sisset. 15.939 ja väljal. 15.440 reisijat). Vähem Peipsi lõunapoolse osa elanikud (sisset. 7022, väljal. 6354); koguni vähe Emajõe ülemise osa ja Virtsjärve piirkond (sisset. 4133 ja väljal. 4901 reisijat).

Mustivee sadamasse tuli aasta jooksul sisse üldse 311 laeva 35.473 br. rgt. ja 19.016 netto rgt. mahutusega; kaupa 52.079 pd. ja 1888 reisijat. Välja läks sama aja jooksul 310 laeva 35.274 br. rgt. ja 15.838 netto rgt., 1814 reisijat ning 184.665 puuda kaupa.

Mustivee sadamasse tuli sisse peajasjalikult segakaupa, kuna väljaläinud kaubast 95 prots. metsamaterjali oli.

Võõbsu sadam. Läänud aastal tuli sadamasse 291 laeva mahutavusega 23.538 br. rgt. ja 13.523 netto rgt., kaupa 73.586 puuda ja 4354 reisijat.

Välja läks sama aja jooksul 297 laeva 23.767 br. ja 13.716 netto rgt. mahutavusega, 4169 reisijat ja 258.413 puuda kaupa.

Suurem osa laevu tuli sadamasse ja läks välja laadituult.

Võõbsu sadamasse tuli sisse peajasjalikult segakaupa, kuna välja veeti peale segakauba 60 prots. metsamaterjali.

Tartu ja Peipsi kaubalaevastik koosnes 1. jaanuariks 1925. a. 169 laevast. – 9362,15 brutto, 7428,19 netto rgt. Nende hulgas on aurulaevu 19, veolotje 98, veopraame 7, aurupaate 10 ja veopaat 35.

Läänud aasta jooksul suurenes kaubalaevastik kahe auriku võrra.

Tartu reisijate ja kaubaveo aurikutest on kõige suurem a.-l. „Vanemuine“, mahutavusega brutto 173,94 ja netto 88,80 rgt., ehitatud 1914. a. Soomes, riigi omandus. Veduraurikutest on kõige suurem a.-l. „Ilmatar“ 135,15 br. ja 33,37 netto rgt.; ehitatud

Narvas Sinovjevi tehastes. Peipsi lotjadest on kõige suurem Ivan Gorschanovi lodi „Gromoboi“, mahutavusega br. 215,23, netto 185,29 rgt., ehitatud Vasknarvas. Lodi võib mahutada umbes 45–50 kantsülda puid.

Metsamaterjalide parvetamine Tartu-Võru-Valga-Petseri maakondade piirides asuvaltel sisetel veeteedel, mis Tartu ja Peipsi sadama administratiiv järelevalve alla kuuluvad, oli läinud aastal kõige suurem Pungerja jõel, kus parvelati 68.431 palki, 3300 pakku ja 260 kantsülda propse; selle järele Lohusoo jõel – 42.636 palki, 4994 pakku, 354 kantsülda propse ja 100 kantsülda puid. Ka Ahja jõel on kaunis suur osa metsamaterjaale parvetatud: 26 995 palki, 2246 liiprit ja 14.201 kantsülda propse.

Kokku on nimetatud veeteedel parvetatud: 243.204 palki, 9059 pakku, 2246 liiprit, 14 892 kantsülda propse ja 100 kantsülda puid. Sellest arvust suurem osa, s. o. 103.871 palki, 1569 pakku ja 14.634 kantsülda propse parvedes Tartu toodud ja 60.986 palki, 125 pakku ja 2246 liiprit Narva jõkke läinud, kuna ülejäänud materjalid jagunesid mitmesugustesse Peipsi-äärsetesse kohtadesse ja saeveskite juure.

„Post.“ nr. 64, 6. märts 1925.

Riigi raudteede tegevusest 1924. a. kolmveerand aasta jooksul. (Järg)

Lõpuks tuleme raudtee rahalise aruande juure. Tulusid ja kulusid on raudteel kolmveerand aasta jooksul olnud:

A. Tulud.	1924. a. 9 kuul. Mrk.	1923. a. 9 kuul. Mrk.
1. Reisijate veost	261.529.007	210.441.336
2. Bagaashi „	15.734.786	13.388.893
3. Erakaupade „	303.925.451	338.331.704
4. Transiitkaup. „	68.964.015	31.917.770
5. Sõjaväe „	10.258.997	7.623.274
6. Mitmesugused sissetulekud . .	15.718.527	49.311.603
Kokku Mrk.	676.130.783	651 014 580
B. Kulud.	1924. a. 9 kuul. Mrk.	1923. a. 9 kuul. Mrk.
1. Teenijate tasuks	261.037.582	243.585.235
2. Majandus ja kantselise kulud . .	14.707.323	15.725.460
3. Ehitus- ja liini parandustööd . .	65.931.513	66.882.757
4. Veereva koosseisu korraspidamine	109.504.708	93 556.474
5. Muud eksploatsiooni kulud . .	163.355.055	126.401.005
Kokku Mrk.	614.536.181	546 150.931

Samal kuul sai ka elektriraudtee Tallinna-Nõmme-Pääsküla vahel avatud, allpool toome ka viimase rahalise aruande ja nimelt:

Tulusid oli 181 881 marka, kulusid aga 73.960 marka, sellega ülejääk elektriraudteel ligi 108.000 marka.

Ülaltoodust on näha, et raudtee on ümarguselt ligi 62 miljoniüle ülejäägiga töötanud, kuid see ei lase veel oletada, et ka aastabilans ülejääki näitama saaks. Eelmise aasta aruandest näeme, et siin ka ümarguselt 5 miljoni tulusid näidatud on, kuid aasta lõpuks saadi siiski 35 miljoni puhast kahju. Seda tuleb arvatavasti sellega seletada, et sügiseste töödde kulud veel arvestamata on. Arvesse võttes rei-

sijate ja bagaashi veo tariifide tõstmist ja praegusi andmeid, on loota, et raudteel puudujääk vähem saab olema, kui eelarves ette nähtud.

Need andmed käivad korralise eelarve kohta, erakorraline eelarve võib veel arvatavat puudujääki suuresti tõsta.

Olgu siin kohal tähendada mõni sõna kaubaveo tulude üle. Nagu eelpool nägime, on kaubavedu käesoleval aastal märksa tõusnud, tulud sellest aga vähenenud. Seda tuleb nähtavasti odava tariifi kaupade suurenemise arvele kirjutada.

Lõpetades, oleks veel tuua mõned andmed kütta-aine'e tarvitamise ja õnnetute juhtumiste arvu üle.

Küttaaineid on tarvitatud: 21867 kantsülda puid, 19787 tonni põlevkivi, 1391 tonni kivisüüt ja 373 kantsülda turvast.

Juhtumisi on raudteel olnud 760, nendest 11 rongide kokkupõrget, 15 rongide õnnetust jne. inimestest on 30 isikut rongi alla saanud.

Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga.

Möödaläinud 1924. aasta jooksul on Eestist raudteed mööda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

570 vagunit tsementi, 188 vagunit elus sarvloomade, 70 vagunit elus sigadega, 20 vagunit tapetuid sigadega, 32 vag. hobustega, 31 vag. Tartu „Paun Normali“ küpsetatud teraleiba, 1 vag. väljatõõtat d nahka, 8 vag. loomaliha, 4 vag. räbalaid, 4 vag. mõõblit, 26 vag. transiitkaupu, 15 vag. masina osad, 9 vag. riidekaupa, 1 vag. puuvilla lõimi, 3 vag vana rauda, 14 vag. linu, 6 vag. takku, 13 vag. puuvillast riidet, 7 vag. värsket kala, 1 vag. kinolinte, 24 vag. otre, 6 vag. tapetud kodulinde, 1 vag. telefoni aparate, 1 vag. laevamastidega, 3 vag. villu, 6 vag raudkaupa, 2 vag. hobuselooke, 3 vag. lambanahku, 1 vag. paberit, 1 vag. tubakat, 1 vag. kantud riideid, 1 vag. vabriku masina jagudega, 1 vag. põllumajapidamise kraamiga, 7 vag. kalise, 7 vag. puuvillakaupa, 1 vag. lokomobiiliga, 1 vag. vikiseemef, 1 vag. purjeriidet, 3 vag. vanu kasukaid, 11 vag. vasikanahku, 2 vag. timufiheinasemef, 2 vag. pleknõusid, 2 vag. raudteoseid, 1 vag. ristikkheinasemef, 1 vag. laudu, 1 vag. vaskteoseid, 3 vag. aurukateldega, 2 vag. kartulaid, 11 vag. majakraami, 5 vag. tubakavarsi, 2 vag. puuvillast vatti (transiitkaup), 1 vag. vineerkartonge, 3 vag. hobusejõhve, 1 vag. auto osadega, 1 tsistern petrooleumi, 6 vag. valget liiva, 1 vag. pajuvitse, 1 vag. piirituslakki, 1 vag. fetraid, 2 vag. pohlamarju (palukad), 1 platvorm viljapeksumasinaga, 3 vag. metallkaupu, 3 vag. soolatud liha, 2 vag. tööstuse masinaid, 1 vag. aniliinvärve, 1 vag. puuvillavatti, 1 platvorm autoga, 1 vag. Tartu „Astroni“ vabriku klaveritega, 1 vag. vaipasid, 2 vag. nisujahu, 1 platvorm vaguni rafta paaridega, 1 vag. raamatuid, 1 vag. linaketramise masinate osadega, 1 platvorm omnibussi kerega, 1 vag. jõhvikeid, 1 vag. lehmakarvu ja 3 vagunit mitmesuguse kaubaga (leib, tapetud linnud jne.).

Kokku 1924. aasta jooksul laiaroopalist raudteed mööda Lätimaale saadetud 1412 vagunit kaupa ja 236 vag. segakaupa.

Sama aasta jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

353 vagunit segakaupa, 18 tsisterni petrooleumi, 78 vagunit suhkru, 44 tsisterni bensiini, 17 vag. emalleeritud kõõginõudega, 37 vag. heeringaid, 17 vag. majakraami, 2 vag. vanu riideid, 1 vag. saapaliiste, 24 vag. klaaspudelisi, 2 vag. parkimata loomanahku, 1 vag. malmist ahjusid ja panne, 8 vag. paberit, 1 vag. auto osad, 3 vag vabriku masinaid, 7 vag. raudkaupa, 2 vag. soolatud soolikaid, 2 vag. pruugi-

tud puust vaate, 16 vag. takku, 24 vag. otre, 1 vag. kartong-pappi, 5 vag. nisu, 1 vag. lõngu, 14 vag. linaseemet, 9 vag. linu, 3 vag. kookuspähkli õli, 1 platvorm vaguni ratta paaridega, 1 vag. mitmesuguseid lauanõusid, 5 vag. nisukliisid, 121 vag. kaeru, 1 vag. raudtraati, 4 vag. põllutööriistu, 4 vag. sibulaid, 1 vag. aniliinvärve, 1 vag. rauast adrasid, 2 vag. portselaanõusid, 3 vag. ahjupotte, 34 vag. rukist, 8 vag. herneid, 1 vag. soola, 16 vag. vedruäkkeid, 8 vag. raud- ja malmteoseid, 1 vag. mannat, 3 vag. pappi, 1 vag. taimerasva, 1 vag. räbalaid, 3 vag. loomatoitu, 7 vag. raudtraati, 1 vag. kanepit, 2 vag. Juudi leiba, 2 vag. muste herneid, 2 vag. puust toole, 7 vag. seemnevilja, 1 vag. vikki, 1 vag. puufõrva, 1 vag. ube, 1 vag. linaseemnekooke, 1 vag. korgipuud, 3 vag. raudnaelu, 4 vag. kukuuruusi, 16 vag. tuulamismasinad, 2 vag. emaileeritud malmkeedupotte, 1 vag. villast lõnga, 4 vag. hobuseid, 1 vag. raudkruvisid, 1 vag. heinu, 1 vag. linnakseid, 1 vag. graniitkive, 1 vag. riief, 7 vag. klaaskaupa, 6 vag. rauda, 1 vag. viljapuid, 3 vag. koolikriiti, 1 vag. plekknõusid, 3 vag. raudkeetisid, 1 vag. ränikive, 1 vag. kaltse, 3 vag. valmisnahka, 1 vag. mitmesuguseid tööstuse masinaid, 5 vag. nisu-jahu, 3 vag. kondijahu, 1 vag. lakki (kolonnedes), 3 vag. tammepuu laudu (Poolamaalt importeeritud), 1 vag. nahakaupa, 2 vag. raudvinte, 1 vag. elus sarvloomi, 5 vag. toomasjahu (põlluväetus), 1 vag. vankri vedrusid, 7 vag. villaseid lõimi, 1 vag. elus härgadega, 1 vag. fajansnõusid, 1 vag. saiajahu, 2 vag. bändashidega, 1 vag. rukkijahu, 1 vag. raamatuid, 1 vag. elus loomadega, 1 vag. lauasoola, 1 vag. sahariini, 1 vag. tallanahka, 4 vag. siirupit, 1 vag. paklaid, 1 vag. trükiladumise tähti, 1 vag. püssirohtu ja 1 vagun mitmesuguseid paelu ja pandlaid.

Kokku läinud aasta jooksul laiaroopalist raudteed mõõda Lätimaalt Eestisse importeeritud 1047 vagunit kaupu.

Tallinna sadama tegevus jaanuarikuus 1925. a (Riigi statistika keskbüroo andmetel)

Jaanuarikuu jooksul on Tallinna sadamasse tulnud 109 laeva 44.735 netto rgt. mahutavusega ja välja läinud 115 laeva 52.857 rgt. Andmed tänavuse jaanuarikuu sadama tegevuse kohta ei lähe palju lahkumineva aasta jaanuari andmetest, nagu seda allseisvast tabelist näeme:

	1925. a. jaan.		1924. a. jaan.	
	Arv	Netto rgt.	Arv	Netto rgt.
Kaugesõit: tulnud	77	42.337	59	42.552
läinud	92	51.023	69	48.952
Rannasõit: tulnud	32	2.398	28	3.042
läinud	23	1.834	15	986
Kaugesõidu laevadest laaditult:				
Tuli sisse	62	36.279	40	29.486
Läks välja	73	39.837	59	42.434

Järgmine tabel näitab kaugesõidu laevade liikumist rahvusliste lippude järgi:

	Sisse tulnud:		Välja läinud:	
	Arv	Mahutus nt	Arv	Mahutus nt
Eesti . . .	11	2.343	22	7.251
Daani . . .	5	3.582	3	2.588
Inglise . . .	4	4.036	4	4.036
Läti . . .	2	379	2	379
Poola . . .	1	426	1	426

Prantsuse . . .	2	2.014	2	2.014
Rootsi . . .	3	4.896	4	6.408
Saksa . . .	23	18.303	30	19.016
Soome . . .	21	6.358	22	6.521
Vene . . .	—	—	2	2.384

Eesti või väljavedu jaanuarikuus 1925. a. Piimasaaduste väljaveo kontrolljaama teadete järele on tänavu 19.850 pd. 38 nl. võid väljamaale saadetud. Või läks Saksamaale — 17.966 pd. 18 nl. ja Inglismaale — 1.884 pd. 20 nl.

Tänavu jaanuaris väljasaadetud võihulk on mineva aasta sama kuu omast tuntuvalt suurem. 1924. a. jaanuaris veeti 6.298 pd. võid välja.

Kaubandusline läbikäimine nõukogude Venemaaga.

22–28. veebruarini on Eestist raudteed mõõda Narva ja Irboska jaamade kaudu nõukogude Venemaale saadetud.

1. Eksportkaupu.

25 vagunit ajalehe- ja trükipaberit, kaal 328,6 tonni; 1 vagun soolekala, kaal 15,2 tonni ja 1 vag. tühje kotte, kaal 1195 klgr.

Kokku 27 vagunit eksportkaupu ja 18 saadetust багаashkaupu, kaal 574,7 klgr.

2. Transiitkaupu.

Sellel nädalal nõukogude Venemaale transiitkaupu saadetud ei ole. Üleüldse on viimasel ajal transiitkaupade vedu õige väike.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mõõda Narva ja Irboska jaamade kaudu Eestisse tulnud:

12 vagunit linu, kaal 114,1 tonni; 29 vag. herneid, kaal 479,3 tonni; 15 vag. loomatoidukooke, kaal 218,4 tonni; 3 vag. kanepit, kaal 24,7 tonni; 1 tsistern naftat, kaal 13,5 tonni; 3 vag. ube, kaal 49,5 tonni; 2 jäävagunit tapetud kodulindudega, kaal 15,2 tonni ja 7 vagunit 248 elus seaga (a/s „Külmetusele“).

Kokku nõukogude Venemaalt Eestisse tulnud 72 vagunit kaupu, 4 saadetust багаashkaupu, kaal 49,5 klgr. ja 17 suure kiiruse kauba saadetust, kaal 1402,0 klgr.

Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga.

21.–28. veebruarini on Eestist raudteed mõõda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

8 vagunit tsementi, kaal 125,1 tonni; 2 vagunit kaeru, kaal 26,2 tonni; 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 61 klgr.; 2 saadetust Tartu „Pain Normal“ leivavabriku küpsetatud teraleiba, kaal 2032,0 klgr.; 1 vagun puuvillaseid kaltse, kaal 8,0 tonni; 1 saadetus puuvillavati jäätiseid, kaal 2058 klgr.; 1 saadetus majakraami, kaal 1380 klgr.; 1 saadetus puuvillariiet, kaal 408 klgr. ja 4 vagunit segakaupa, kaal 8,2 tonni.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mõõda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

1 vagun suhkrut, kaal 15,9 tonni; 2 vagunit heeringaid, kaal 18,9 tonni; 7 vag. linu, kaal 38,6 tonni; 4 vag. segakaupa, kaal 13,8 tonni; 1 saadetus nahakaupu, kaal 42 klgr.; 1 saadetus raudkaupu, kaal 6834 klgr.; 3 saadetust mitmesugust pudukaupa, kaal 6199,5 klgr.; 1 vag. klaaspudelisi, kaal 11,2 tonni; 3

vagunit herneid, kaal 43,2 tonni; 1 saadetus tatra-
fongu, kaal 1358 klgr.; 1 saadetus lambavillu, kaal
478 klgr.; 1 vagun rauda, kaal 16,5 tonni; 5 tsisterni
bensini, kaal 63,2 tonni; 1 saadetus keemilist rasva,
kaal 2176 klgr.; 1 saadetus sõehapet, kaal 690 klgr.
ja 1 vagun kriiti, kaal 10,3 tonni.

Ametlikud teated kaubandustööstus- ministeeriumilt.

Soome.

Rahvatülikoolid Soomes. Soomes on praegu 36
soomekeelset, neis 1949 õpilast, ja 15 rootsikeelset
rahvatülikooli, neis 487 õpilast.

Eesti-Soome vaheline kaubandus. Jaanuari-
kuus oli sisseveo väärtus Eestist Soome 2 04 miljoni
Smk. ja Soomest Eesti 200 miljoni Smk.

Soome Mereasjandus. Neil päevil peeti Turu
linnas Soome laevaomanikkude ja mereasjanduse
ekspertide kongress, umbes 300 osavõtjaga. Kongressil
selgus, et Soome omal kaubalaevastikul merekauband-
uses on võrdlemisi väikene tähtsus, sest väljamaa
laevad on sisse- ja väljaveevate kaupade vedamises
rõhuvast ülekaalus. Soomes oli 1922 aastal 4865 laeva
ja nende mahutus oli 479.549 reg. tonni. Nende
laevade hulka on ka praamid rehkendatud. Kui need
välja arvatakse, oli kaubalaevastikus 1395 laeva =
196.957 tonni. Aurulaevu oli neist umbes poole võrra,
ehk 105000 tonni. Kui rehkendatakse, et aastased
bruttoprahid on 800 milj. Smarga ümber, on
sellest kodumaa laevastik teeninud ainult 150 milj.
Smk. ehk 19⁰%. Väljamaa laevad on siis Soomelt
teeninud aastas umbes 600 milj. Smk. ehk 2 korda
rohkem summast mida riik saab tulu- ja pärandus-
maksuna sisse. Näit. peaväljaveoartikli, puu, trans-
poreerimiseks on vaja aastas anda 2¹/₂ milj. reg.
tonni väljamaa laevadele.

Norra kaubalaevastik teenis 1923. aastal 3014
milj. Smk. Norra laevastik on nii suur, et 1000
elaniku kohta on seal tonaagi 945 tonni, kuna Soomel
on ainult 60 tonni 1000 elaniku kohta. Peale seda
on Norra laevastikust 92⁰% masinatega varustatud

Daani laevastik teenis 1922 aastal 1782 milj. Smk.
86⁰% Daani laevadest on masinatega varustatud.

Rootsi tervest sisse- ja väljaveost teenivad Rootsi
omad laevad umbes 50⁰%. 1922. a. olid bruttoprahid-
hinnad kokku 2625 milj. Smk. Rootsis toetab riik
laevade ehitamist suurte summadega. Nii on seal 200
milj. krooni suurune fond, kust heade tingimistega
antakse laenu laevade ehitamiseks kodumaa tehastes.
Saksa kavatab samasugust 50 milj. kuldmargalist
fondi asutada. Prantsusmaal olla samaks ostarbeks
määratud 640 milj. franki, Inglismaal 40 milj. nel-
sterl., Itaalias 150 milj. liiri. Näeme siis, et üldse igas
meresõiduriigis riikliselt laenu laevade ehitamiseks
möödapääsematud on.

Eesti kaubalaevastiku suurus on umbes 700 laeva
57000 tonni mahutusega. Sisse- ja väljaveevate
kaupade prahirahaks on arvatud 700 milj. Emk. Sel-
lest rahast viib väljamaa tonnage umbes 600 milj. Emk.
600 milj. Emk iga aasta välisvaluutat osta on iga-
tähes nii suur summa, et selle alandamine vääril
tähelepanu.

Kongressil kriipsutati alla, et mereasjanduse aren-
damine käib riigi tõsiste huvidega kokku ja sellepär-
ast nõuavad Soome mereasjanduse harrastajad, et
riiki kohustataks mõjuvat toetust andma.

Puuturul on hinnad veidi tõusnud, 3×9" dealsi
fob on Soomest müüdud u/s 16 nael. sterl. stan.,

2¹/₂ × 7 15 naela ja 2 × 4 14 naela stand. Siia maani
on käesoleval aastal müüdud Soomest 325000 stand.,
millest üksinda Inglismaale 100 000 stand.

Elukallidus Soomes. Toiduainete hinnad on
märksa tõusnud jaanuarikuu jooksul. Võrreldes 1924.
a. jaanuarikuuga on leiva, jahu ja tangu hinnad
praegu 16,3⁰%, kalade hinnad 8,8⁰% ja teiste toidu-
ainete hinnad 3,7⁰% kõrgemad. Elukalliduse indeks
oli tänavu aasta jaanuarikuus 1.198,7. 1924 aastal
oli vastav number 1154,8, 1923 - 1149,7, 1922 -
1124,4 ja 1921. aastal 1136,1.

Poola.

Viljatarg. Statistiliste andmete järele oli 1924.
aasta viljatoodang järgmine:
Nisu 89 428 vagunit 66,1⁰% 1923. aasta toodangust.
Rukis 382.328 " 64,1⁰%
Kokku 471.756 vagunit või ca. 65⁰% 1923 a. toodan-
gust.

Kui sellest maha arvata 100.000 vagunit seemneks,
jääb järele 371.756 vagunit.

1921/1922. a. tarvitati inimese kohta	172 kg.
1922/1923 " " "	187 "
1923/1924 " " "	210 "

Käesoleval aastal jääb iga inimese kohta ainult
129,5 kg. ja ainult siis, kui arvesse võtta, et vaese-
mad rahvakihid, väikemaomanikud juure arvatud,
vilja asemel suuremal määral kartulid saavad tarvi-
tama. 1923. aasta tagavarad, 40.000 vagunit, anna-
vad ainult 14 kg. inimese kohta juure. Viljapuudus
toob enesega muidugi kaasa hindade tõusu ja tagasi-
hoidmise pakkumises. Kardetakse, et suurem osa tar-
vitusest sisseveo läbi kaetud peab saama. Et kauba-
bilansi mitte ülleilgelt koormata, kavatsatakse
sisemaa tagavarasid võimalikult ratsionaalsemalt ära
kasutada. Selleks on ministrite nõukogu poolt sea-
duseelnõu välja töötatud (maksev majandusaasta lõ-
puni), mis vilja jahvatamist, rukki- ja nisujahu
sissevedu, leivakupsetamist ja müüki ning jahuhinda-
sid käsitleb. Kardetakse, et viljapuudus spekulat-
siooni järele esile kutsub.

Teated ettevõtete tegevusest.

Uued aktsiaseltsid ja osühisused.

Tööstus-kaubandus aktsiaselts „Joh. Kahu ja
Ko.“ Tegevusala: Kuresaares juba olemas oleva firma
„Joh. Kahu ja Ko.“ päralt olevate villa-, metsa- ja
ja muu tööstuse ning kaubanduse ja laevanduse ette-
võtete tegevuse laiendamine ja kasutamine. Asuta-
jad: Johannes Kahu, Albert Sepp, Gustav Lember,
Oskar Sepp ja Armin Kingissepp. Põhikapitaal:
Mk. 5.000.000, mis jagatud 500 akts. a Mk. 10 000.
(„R. T.“ nr. 33/34-1925. a.).

Balti poolitööstuse a/s. Tegevusala: kõikisugu
kiutööstuses tarvitatavate poolide valmistamine ja muu
puu ümbertöötamine ja nende saadustega kauple-
mine sise- ja väljamaal. Asutajad: Ludvig Bildstein,
Boris Levin ja Hermann Kolts. Põhikapitaal: Mk.
12.000.000, mis jagatud 1200 akts. a Mk. 10.000.
(„R. T.“ nr. 35-1925. a.).

Ärikalender.

10. märtsil.

A/s. „Eestimaa import-eksport“ aktsionäride
korralline peakoosolek kell 7 õhtul, oma ruumes,
Lai tän. 49.

12. märtsil.

Saku tehase aktsiaseltsi korriline aastapeakoosolek kell 7 õhtul juhatuses ruumes, S. Kloostri t. 12.

14. märtsil.

A/s. „John Nurminen“ aktsionäride korriline aasta-peakoosolek kell 6 p. l. kontori ruumes, V. Karja tän. 12.

15. märtsil.

A/s. „Hahr, Hensel & Ko.“ aktsionäride korriline peakoosolek, kell 11 e. l. kontori ruumes, S. Karja tän. nr. 18. Kirjastus o/ü. „Täht“ korriline peakoosolek kell 11 homm. S. Tartu mnt. nr. 61. Tallinna majaomanikkude panga peakoosolek kell 4 p. l. majaomanikkude seltsi ruumes, Pikk t. 42.

Tähtsamad vähempakkumised.

Riigi raudteevalitsuse varustusosakond (Tallinnas, Tehnika t. nr. 16.a, tuba 18), 30. märts. s. a. kell 10 homm. — **profiil-rauda.**

Kaitseväge varustusvalitsuse tehnikaosakond (Tallinnas, Pagari t. nr. 1, tuba 64), kinnisel, 12. märtsil s. a. kell 11 — suuremal arvul auto-mootori bensini, auto-mootori õli ja sepaõsi.

Merejõudude staabi tehnikaosakond (Tallinnas, V. Patarei t. nr. 10), kinnisel, 17. märts. s. a. kell 10 homm. **tsinkvalget — 1.000 klgr., kütürust — 500 klgr., ookerit — 500 klgr., emalivärvi — 400 klgr., lakki (flattng) — 200 klgr., ultramarriini — 100 klgr., rohelist värvi — 200 klgr., terpentini — 500 klgr., sikaitivi — 200 klgr. vasespuhastuse määrat — 720 klgr. ja rohelist seepi — 800 klgr.**

Uued seadused ja määrused.

Määrus kuldfrangi kursi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel. Määrusega 29. detsembr. m. a. („R. T.“ nr. 150—1924 a. maksma pandud kuldfrangi kurs (1 k. fr. — 75 Emk.) jäetakse maksvaks ka k. a. märtsikuu peale. („R. T.“ nr. 35—1925. a.).

Tariffinõukogu otsus 20. veebruarist 1925. a. veotariif nr. 12 muutmise ja täiendamise ning eriveotariif nr. 10 täiendamise kohta. Veotariif nr. 12 („R. T.“ nr. 77—1921. a.) 1 jagu § 5, pkt. 16-b kustutakse maha. Sama tariifi III jao tähestik T. ja W. täiendatakse järgmiselt: „Tendrid vanad, liikumiseks oma telgedel kõlblikud, sisemaa tehastes lammutamiseks ehk parandamiseks. Veomaksu võetakse 8 marka telg-kilomeetri pealt“.

„Vedurid vanad külmad, liikumiseks oma telgedel kõlblikud, sisemaa tehastes lammutamiseks ehk parandamiseks. Veomaksu võetakse 20 marka telg-kilomeetri pealt“.

Eriveotariifi nr. 10 („R. T.“ nr. 128—1923. a.) § 1 täiendatakse järgmiselt: „Edasi-tagasi sõidupiletid on maksvad 4 öö-päeva jooksul, alates kell 24 pileti väljaandmise päevast.“

Käesolev otsus hakkas maksma 5. märts. s. a. („R. T.“ nr. 36—1925. a.).

Isiklikud teated.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Hugo Markgraf ja Elise Markgraf, sünd. Becker; Anton Udelt ja Minna Juulie Udelt, sünd. Püss (R. T. nr. 35—1925.).

Varanduse hoolekanne.

Ivan Grigori p. Vorobjev'i varandusele on hoolekanne määratud. (R. T. nr. 35—1925.).

Kaubalaadimised riigi raudteel.

Üksikutele nädalatele on meie era-kokkuvõtte järele riigi laiaroopalisel raudteedel kaupu laaditud järgmisel määral (vagunid):

	22—28 jaan.	29 jaan. 4. veebr.	5—11 veebr.	12—18 veebr.	19—25 veebr.	26. veebr. 4. märts.
Teravilja ja jahu . . .	184	81	58	87	58	106
Kartulid . . .	32	41	42	27	19	34
Elus loomi . . .	46	40	70	63	54	47
Linu ja takku . . .	64	39	34	31	21	19
Põletispuid . . .	254	543	534	258	190	428
Muud metsa-materjali . . .	145	150	18	166	209	125
Põlevkivi . . .	89	82	57	152	122	47
Turvast . . .	54	49	48	31	27	49
Tsementi . . .	48	10	11	4	11	58
Lupja . . .	1	—	—	7	1	1
Muud erakaupa . . .	898	928	904	925	784	968
Kokku . . .	1616	1609	1823	1756	1496	2082
Raudtee veod . . .	298	928	248	202	143	174
Kokku laadit . . .	1865	1835	2071	1958	1639	2256

Tallinna laiaroopalise raudtee kaubajaama (kõikidesse kauba vastuvõtte punktidesse) on samade aegade jooksul sisemaalt sisse tulnud (arvesse on võetud ainult vagunisaadetused):

	22—28 jaan.	29 jaan. 4. veebr.	5—11 veebr.	12—18 veebr.	19—25 veebr.	26. veebr. 4. märts.
Teravilja ja jahu . . .	5	5	4	3	6	3
Kartulid . . .	15	17	23	28	20	35
Põletispuid . . .	145	251	373	410	150	219
Metsamaterj. . .	38	51	66	111	130	210
Linu ja takku . . .	26	34	37	24	20	12
Põlevkivi . . .	44	57	81	84	75	55
Turvast . . .	57	49	45	57	34	43
Muud erakaubad . . .	123	166	247	229	146	243
Kokku . . .	300	394	496	711	858	820

Turu ülevaated.

Rahaturg.

	Eesti panga äriselts. Miljonites markades.				
Aktiva.	23 II. 1925.	15. II. 1925.	7. II. 1925.	31. I. 1925.	31. I. 1924.
Kassa . . .	772,7	734,9	855,2	826,3	1.230,2
Kuld, hoitusummad väljam. ja välisvaluuta kassa, millest mahaarvatud väliskohustused . . .	860,0	850,3	784,3	764,0	759,9
Sellest „Loro“ debet . . .	127,0	124,7	119,8	125,3	267,2
Välisvaluuta vekslid . . .	299,7	292,1	306,5	307,1	328,4
Diskont. vekslid . . .	1.497,3	1.480,3	1.468,6	1.461,1	1.638,3
Mitmes. kindlustatud laenuid . . .	3.897,2	3.912,2	3.922,0	3.889,1	3.323,3
sellest akkred. ja gar. laenuid . . .	551,1	550,4	572,7	554,3	725,9

Passiva.

Kapital ja taga- vara kapitalid	396,4	396,4	396,4	396,4	322,3
Pangatahed	2.250,0	2.250,0	2.250,0	2.250,0	2.250,0
Hoiusummad	3.960,2	3.919,5	4.013,2	3.896,4	3.744,2
Sellest riigikassa hoiusummad	2.518,1	2.483,3	2.564,3	2.474,6	2.180,3
Akkreditiivid ja garantiid	436,2	434,6	455,7	440,7	732,1
Tsirkulatsioon	3.510,5	3.553,5	3.436,0	3.465,0	3.260,3

Eesti panga arvete liikumine aruande nädalal avaldub peajasjalikult hoiusummade suurenemises, mis seega kassa kasvamise kaasa tõi, laenuarvete vähenemises ja välisvaluuta suurenemises. Hoiusummad, mis tõusid 40,7 milj. mk. 3 960,2 milj. mk. peale, kasvasid peajasjalikult riigikassa summade arvel - 34,8 milj. mk. võrra.

Kassaseis 23. veebruariks oli 772,7 milj. mk. 734,9 milj. mk. asemel nädal tagasi.

Välisvaluuta suurenemine ulatab 10 milj. marga peale, kuna välislaenu 299,7 milj. peale kasvanud.

Diskonteeritud vekslid näitavad viimasel ajal üldse kasvamist: 31. jaanuaril 1.461,1 milj., 15. veebruaril 1.480,3 milj., 23. veebr. - 1497,3 milj. Selle vastu kestab kokkutõmbamine laenu arvetes: 7. veebr. - 5.922,0 milj. mk., 15-dal 3.912,2 ja 23-dal - 3.897,2 milj. marka. Akkreditiivide ja garantiilaenuades on tähtsusetu muudatus - 0,7 milj.

Väljamaal sunnitakse naelsterlingit kullastandardile tagasi pöörama, millega on seletatavad New-Yorgi ja Londoni diskontprotsentide vastastikune kõrgendamine. Viimane Inglise panga protsendi kõrgendamine viis naelsterlingi, mis peale New-Yorgi Federal Reserve Panga poolt diskontprotsentide tõstmist langema hakkas, uuesti ülesse: 3-dal - 4.76, 5-dal - 4,725, 6-

dal - 4.7675. Läänud aastal samal ajal oli dollar 4.298, kuna aasta kõige madalam kurs 4.20 ja kõige kõrgem 4.74¹/₈.

Stockholmis tõusis naelsterling, mis juba 17,61 peale langes, uuesti 5-daks 17 70 ja 6-daks 17.695. Helsingis 188.90 pealt 189.30 ja Moskvas 921 pealt 922,5.

Vastavalt naelsterlingi liikumisele on siis ka teiste valuutade liikumine. Eritisena paistab silma ainult Daani krooni paranemine läinud nädalal Stockholmis - 66.45, Helsingis 712 ja Londonis 26,62 peale.

Eesti mark püsib välisbörseidel ühtlasena: Helsingis 10,65, Praagas 9 ja Berliinis väheselt paranedes 1.133.

Sise rahaturul on seisukord igati hea. Soodsad ilmad märtsi algul võimaldavad metsades suurehooga tegutseda ja nagu kuuida, püütakse kõiki võimalusi ka ära kasutada: tehakse õõd-päevad tõõd. On ettevõtteid, kus paari nädalaga enam metsast materjaale välja veetud kui endistel aegadel kuu jooksul.

Erifi intensiivseks muutus tõõd kui võimalus avanes fraktorite asemel endiselt regesid tarvitusele võtta. Lina väljavedu kestab püsiva järjekindlusega edasi, kuid väljamaa ostjad pole rahul Balti ja Vene kindlate hindadega, mida püütakse alla suruda.

Suurelt kasvab meil või väljavedu: läinud aasta jaanuaris veeti 96 tuhat kilogr. võid välja - tänava tõeuse hulk aga üle 300 tuhanda.

Sellest siis ka viimasel ajal lähedus välisvaluuta turul - riigipangale on mõnel päeval valuutapakumisi tulnud, mis kogusummas 70 tuhanda dollarini ulatavad.

Tsirkulatsiooni tõus veebruaris osutus ka vähemana kui see harilikult sel kuul olnud: üldtsirkulatsioon ulatas 28.vebruaril 3.486 milj. margani; 31. jaanuaril oli liikvel rahamärksid 3.465 milj. marka.

Viimased välisbörsede kursid.

	London			Stockholm			Helsingi			New-York		
	1924 a.		1925. a.	1924 a.		1925. a.	1924 a.		1925. a.	1924 a.		1925. a.
	6. III	27. II		6. III	27. II		6. III	26. II		5. III	6. III	
Naelsterling . . .	-	-	-	16.47	17.615	17.695	170.95	188.95	189.30	4.2897	4.76	4.765
Dollar	4.2937	4.7575	4.7675	3.83	3.7105	3.7105	39.78	39.70	39.70	-	-	-
Prantsuse frank . .	107.40	92.35	93.00	15.55	19.05	19.05	161	205	203	-	-	-
Helveetsia frank . .	-	-	-	66.325	71.30	71.375	-	-	-	-	-	-
Rootsi kroon . . .	16.465	17.63	17.70	-	-	-	10.38	10.70	10.70	-	-	-
Soome mark	171,0	188.50	189.50	9.625	9.345	9.345	-	-	-	Praaga		
Daani kroon	27.20	26.68	26.62	60.60	66.10	66.45	627.50	709	712	1924 a.		
Hollandi gulden . .	11.54	11.883	11.9375	142.75	148.45	148.25	14.835	15.91	15.87	10. III	1925. a.	
Eesti mark	-	-	-	-	-	-	10.55	10.65	10.65	9	9	9
Kuld per unts. . . .	95/11	87/11	86/8	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Eesti mark Berliinis 25. veebr. 1925. a. - 1.118
3. märtsil - 1.133

Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis läinud nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud: nisu, pehme, kõrgem				Norra Sloe			
Ameerika sort	pd.	850—		Liha, sea, I. sort	pd.	1700—1780	
sõre Ameerika	"	860—		" looma. I. sort	"	1100—1200	
"J. Puchk ja Pojad" suurveski				Pekk, eksport. I s.			
saadused. Hinnad arvatud 50				Heinad, aasa	pd.		
klg. eest ühes valge puuvillase				Õlikoogid, linaseemne	"	330—	
kotiga:				" palmi	"		
Patent rukkipiül	50 kg.	2100		" päevalille	"	—330	
Manna	"	3100		" soja	"	—370	
Sõre saiajahu	"	2825		Nisukliid	"	255—270	
" 20 n. kottides	pd.	970		Rukkikliid	"		
Esti parem saiajahu	50 kg.	2775		Puuvilla riie, Bjas, D. I.	ars.	48,25—54	
" 20 n. kottides	pd.	940		" Mitkal, ekstra	"	34,50—41,25	
"Kaläv"	50 kg.	2625		Lina, Liivi R.	pd.	2600—	
"Kungla"	50 kg.	2525		" Petseri	"	2900—3000	
"Sampo"	"	2325		" Tartu	"	2700—2750	
A/S. Rotermanni tehaste jahud:				Lina, Võru	pd.	2800—2850	
nisu, pehme,	pd.	710—790		Lina seemned, õli 87½% basis fr Tall.	"		
" sõre	"	840—880		" külvi 98%	pd.	—650	
" pehmed, teised sordid	"	880—900		Takud, Codilla I.	"		
" I sort	"	500—		" II.	"		
Rukki jahud	"	475—500		Kivisüsi, auru Yorkshire 2k. pest.	"	56—58	
"	"			" Newcastle	"	52—53	
" piül	"	635—650		" sepa	"	60—62	
Nisu, Vene	"			Koks, valu	"	85—90	
Rukis Eesti	"			" gaasi	"	85—	
" Vene,	"			Põlevkivi, I. sort	"	10	
" Ameerika	"	475—480		Põlevkivi, II. sort	"	7,50	
Kaerad, toidu, Eesti	"	260—265		" III.	"	5	
seemne, Vene	"			Raud, sordi	"	270—290	
Odrad, Õlle	"	355—365		" talad (T)	"	280—300	
Erned, rohelsaad, Eesti	"			" vits	"	410—480	
" Hollandi	"	720—		" raud plekk	"	370—535	
Riis, Burma II.	"	720—		" tsingitud	"	720—760	
Kartulid, eksport fob. Tallinn	"	95—100		Teras Inglis	"		
piirituse	"	—75		" Saksa	"		
Kartuli tärklis „Superieur“	"	—675		" nikkel	"		
Piim, pudelites	ltr.	19		" vedru	"	490—	
Või, meierei, eksport	n.	140—145		" tööriistade	"	1200—1400	
Või siseturg	"	130—135		" talla	"		
Margarin, väljamaa	"	49—60		Malm	"	170—200	
Juust, koh. Schweitsi. Kodumaa	pd.	2900—3000		Inglitina	"	10500—11000	
Kaseiin	"	500—650		Seatina	"	—1400	
Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	"	14—15		Vask, plekk punane	"	4000—4300	
" II. s.	"	12—13		" valge	"	3700—4200	
Kakao, Inglis	pd.	2300—2400		Tsink-plekk	"	1600—1640	
" Ameerika	"	—1600		Masinaõli, Vene, Nobel No. 6.	"	650—670	
" Hollandi	"	—2600		" Ameerika	"	560—620	
Kohvi, Rio Santos	"	5400—5800		" solaar	"		
Kohvi, Kesk Ameerika sordid	"	6000—7400		" Autolien	"	725—950	
" Mexiko	"			" Ameerika vacuum	"	1400—1500	
Tee, lahtine Pekoe broken, Java	"			" auto	"		
" " Orange Pekoe, Java	"	7200—7600		Tsilindriõli, Vene	"		
" " " Tseillon	"	7600—8000		" Ameerika hariilik aur 280°	"	670—680	
" " " Moning. Hiina	"	5200—5600		" ülekuumanud 320°	"	1020—1035	
Suhkur peenike valge, Saksamaa	"	—760		Põlevkivi õli	"	180—240	
" " Java	"			" pigi	"	250—	
" " Poola	"			Nafta, Vene	"	260—	
" " " Tseillon	"	—770		" Ameerika	"	200—210	
" " " Moning. Hiina	"	—770		Petrooleum, Vene	"	280—290	
Siirup, kartuli, B 42°	"	785		" Ameerika	"	280—290	
" " B 38°	"			Bensiin, Vene	"	570—620	
" " " Glucose	"	785		" Ameerika	"	600—660	
Sool, lahtine Saksa	"	55—57		Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob	ltr.		
" " Hispania	"	—53		Pesusooda	pd.	—240	
" " Vene	"	—54		Seebikivi 72%	"	575—595	
Heeringad Yarmouth, Matties	tünn	4700—5200		Parafiin 102—110°	"		
" " Matfulls	"	5000—5500		" 120°—134°	"		
" " Shotti, Matties	"	5600—5700					
" " Matfulls	"	5800—6000					

Aktsiaselts
„SILVA”

Tallinn, Merepuiestee 17

TELEFONID:

kontoris 9-29 ja 13-80; kaupluses 18-09
Telegrammide aadress „**SILVA—TALLINN**”

Igasuguste põllutööriistade

ja masinate, kunstpõllurammu, soola jne.
ladu ja müük

Igasuguste ehitusmaterjalide

nagu palkide, laudade, lubja, tsemendi,
gipsi, katusepapi, katusepleki, igat sorti
raua, raudtalade, naelte jne. **ladu ja
müük**

Igasuguste metsamaterjalide

ostmine, ümbertöötamine, müük ja
eksport

Tallinna börs kursisedel

Parkimise ekstrakt	—
Väävel, õie 98%o	—
Värvid, nigrosin vees sulav, välj. pd.	9200
" tsinkvalge inglise pd.	1760
" tinavalge inglise	1900—
" ooker Prants.	320—450
Väetisained, salpeeter, Norra (k. 6 pd.)	—
" Chile	410
" Superfosf. E. T. K. must kukk (k. 6 pd.) 18—20%o fr. Tallinn.	670—
" Thomasjahu k.100kg. 17-18%o k.	590—
" Väävelhapu ammoniak	2750
" Lubja lämmastik 18%o	1850
" Kaalisool, 30%o, kott 6 pd. frko jaam	670—
" " 40%o	880—
" Kainiit 12%o lahtine, pd.	—
" Vosvoriit, Eesti 6%o	—
Paber, rotatsioon	440
Tsement, Portland, Port-Kunda pütt 10 pd. 10 naela pütt	830
Tsement, Portland, Aseri	770
Kriit, toores pd.	—
" pestud	124—125
Asfalt	150
Tõrv, kivi	—
" puu kodumaa	—
Lubi	38—40
Gips, tükkides frko Isborsk	25
" jahvatatud toores	35
" krohvimise, ilma kottideta	45—70
Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall.	6500
Silikat D/B/B/	—
Puumaterjalid, saetud	—
Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal.	—
" IV s.	—
" propsid; 7x7	—
" liiprid	—
Põletispuud, sega 20%okaski, k. sld.	—
Nahk, talla, Eesti kodumaa tooresnahast valmistud . pd. I s.	5400—5600
Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. I sort	6400—7000
Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. II sort	4400—4800
Toores nahk väikesed ja suured	—
Tuletikud, origin. kast (500 pakki)	7200—7300

Prahid :

Lina	
Tallinn — Stettin tonn sh.	20/—
" — Ghent	25—35/—
" — Dundee	—
" — Belfast	—
Takud + 0/o	
Puumaterjalid D/B/B/ Standard	
Tallinn — London sh.	—
" — E. C. C. P. (Ingl. idarand)	—
" — Antwerpen	—
" — Southampton	—
" — Manchester	—
" — Amsterdam	—
" — Dundie sh.	—
Segakaup	
Tallinn — Stettin tonn sh. 10—35/+	
" — London	[+25%o talve juurdemaks
" — Stockholm,	Rk. 10—35
Või	
Tallinn — Stettin tünn sh. 1/6	
Kartulid	
Tallinn — Stockholm tonn	—

		2. III.	4. III.	6. III.
1 dollar	O.	372,—	—	372,—
	M.	375,—	—	375,—
	T.	—	—	—
1 naelsterling	O.	1774	—	1775
	M.	1789	—	1790
	T.	—	—	—
100 Saksa riigimarka	O.	8.850	—	8850
	M.	8.950	—	8950
	T.	—	—	—
100 Soome mrk.	O.	937	—	937
	M.	946	—	946
	T.	—	—	—
100 Rootsi kr.	O.	10.000	—	10.000
	M.	10.125	—	10.125
	T.	—	—	—
100 Daani krooni	O.	6625	—	6630
	M.	6725	—	6730
	T.	—	—	—
100 Prantsuse frk.	O.	1910	—	1890
	M.	1950	—	1930
	T.	—	—	—
100 Holl. gulden.	O.	14.900	—	14.900
	M.	15.125	—	15.125
	T.	—	—	—
100 Latti	O.	7150	—	7150
	M.	7250	—	7250
	T.	—	—	—
100 Czechosl. kr.	O.	1085	—	1085
	M.	1125	—	1125
	T.	—	—	—
1 Eesti kroon	O.	—	—	—
	M.	—	—	—
	T.	100	—	100
100 Itaalia liiri	O.	1500	—	1500
	M.	1550	—	1550
	T.	—	—	—
100 Norra krooni	O.	5650	—	5650
	M.	5750	—	5750
	T.	—	—	—
100 Belgia franki	O.	1850	—	1865
	M.	1900	—	1915
	T.	—	—	—
100 Helveetsiafr.	O.	7150	—	7150
	M.	7250	—	7250
	T.	—	—	—
1 Tschervonets	O.	1825	—	1825
	M.	1940	—	1940
	T.	—	—	—
1000 Austria kr.	O.	52,50	—	52,50
	M.	53,50	—	53,50
	T.	—	—	—
1000 Ungari kr.	O.	5,05	—	5,05
	M.	5,30	—	5,30
	T.	—	—	—

A.-S. Tallinna Laeva Ühisus

(Reval Shipping Co. Ltd.)

Asutatud 1911. aastal.

Merepuiestee nr. 5.

Telegr. aadr. „Laevandus“. Telef. 9-52, 10-93 ja 2-66.

Osakonnad: Pärnus, Baltiskis ja Narvas.

Laevaomanikud ja
laevaagendid.

Esitab: Messageries Maritimes.
Prantsuse-Belgia-Eesti liinil.

Stott Line Ltd.
Canadian Pacific Co.

Otseühendused Prantsusmaaga, Belgiaga ja Kanadaga.

Kaupade ekspeditsioon
ja Joh. Pitka ja Pojad kaudu.

Süte ladu: bunkresöed sadamas,
auru- ja sepasöed linnas.
Head, odavad.

Laevatarbeainete kauplus ja ladu
Sadama tän. 3. Telef. 5-39.

Laeva parandustöökojad
S. Batarei tän., telef. 10-80.